

Akuuttitilanteita kehitysvammaisten hoidossa

Marja-Leena Hassinen
Mikkeli
7.11.2013

Äkillinen muutos:

- Tajunta, pulssi, hengitys, jänteys-pikaoire edellyttää pika-apua

Hallinnassanne on

- tajuttomuuskoht/epilepsian ensiapu?
- vierasesine pois nielusta, heng.-teistä?
- elvytys?

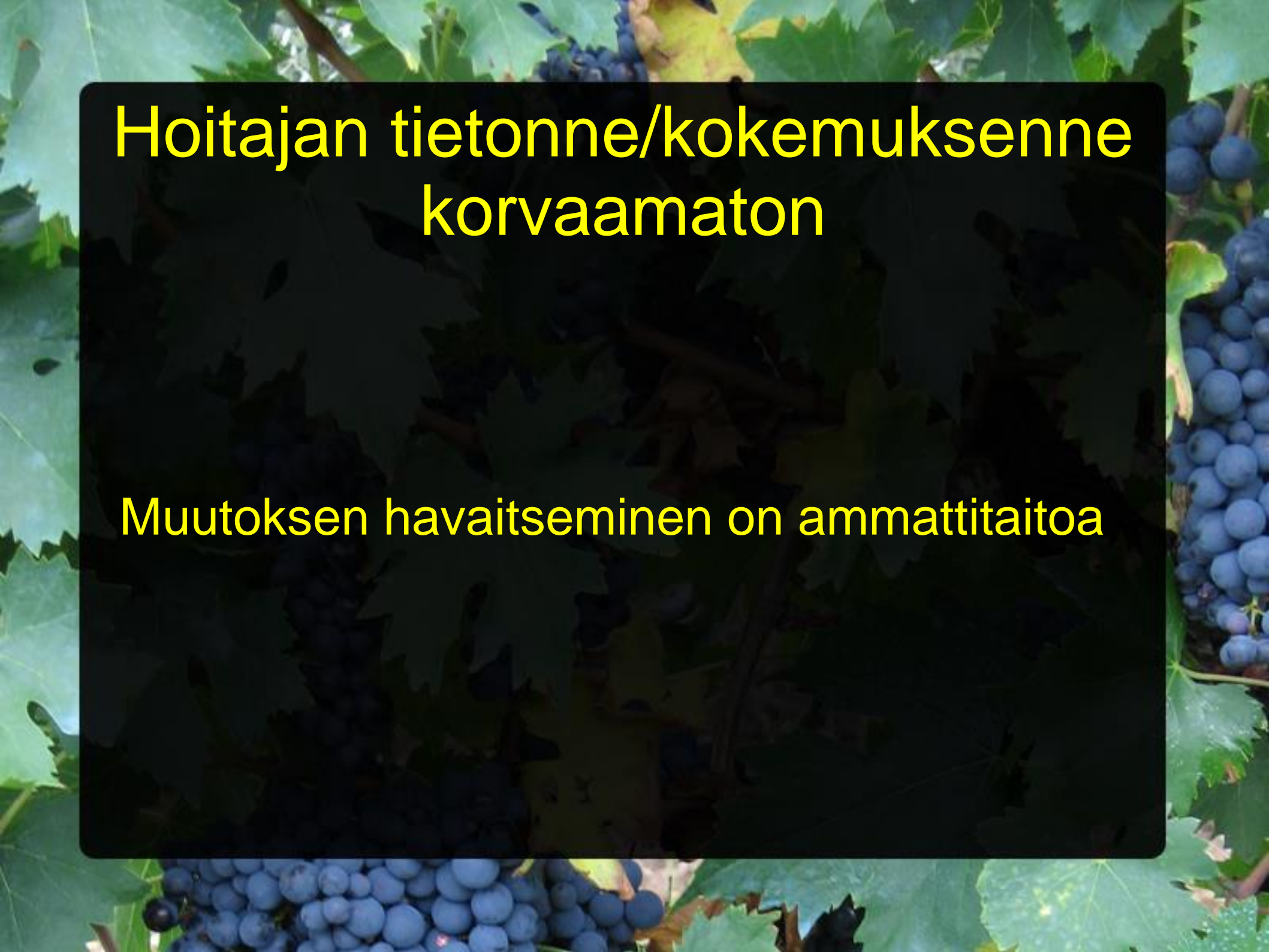
Mitä oireita?

Ei ole niinkuin tavallisesti:

- Valitteleva
- kipu, huono olo
- Ärtäisä, vastahankainen, aggressiivinen

oireita?

- Vetämätön, haluton, unelias, liikkuu vähemmän spontaanisti
- Muutos ruokailussa, juomisessa
- Muutos virtsaamisessa, suolen toiminnassa

**Hoitajan tietonne/kokemuksenne
korvaamaton**

Muutoksen havaitseminen on ammattitaitoa

perustutkimuksia:

- Onko saanut oikeat lääkkeet oikeaan aikaan? REHELLISYYTTÄ!
- Pulssi, verenpaine, lämpö, hengitysfrekvenssi, ihon väri (punakka, kalpea, sininen, harmaa)
- Hoitajakin voi riisua, katsoa ja koetella-lääkärin täytyy...

KIPU

- Tunteeko tämä hlö yleensä kipua “tavalliseen” tapaan?
- Osaako sanoa? Osaako paikallistaa?
- Kipua uumoiltava välttämisestä: ei halua kävellä, tehdä, sallia tehtävän (esim. pukeminen)

Kivun takana

- Infektio (“ flunssa”, nielu, korva, ajos jossain, kynnenvierus... Iriitti)
- “ akuutti vatsa” (umppari, mahahaava t. muu vuoto, sappi – tai ilmavaivat, ummetus)
- Murtuma- hyvin pieni trauma riittää

Soitto päiv. lääkärille:

- Kunpa hän tuntisi potilaan! Ja olisi silti ennakkoluuloton
- Varaudu selvittämään kaikki taudit, koko lääkitys, viimeiset syönnit, juonnit ja eritykset ja mittaustuloksesi (lämpö, pulssi, RR, oksimetrin lukema)

poliklinikalle

- Kaikki tiedot mukaan (voiko ne jättää, palautuvatko koskaan...)
- Tietojärjestelmät eivät yleensä keskustele keskenään. Slan koneella lääketiedot puutteelliset?
- Oleellista tieto pt:n kommunikaatiotavasta ja -kyvystä

Kunpa saattaja olisi pt:n tuttu

- Ja voisi olla mukana koko tutkimusajan
- Osastolla omasta hoitajasta, edes osaaikaisesti, hyvin suuri hyöty
- Lyhyet hoitoajat- toipuminen kotosalla luultavasti parempaa; tarv kotisairaala tms. avuksi vaativassa kipulääkityksessä

Hoitaja normalisoi kehitysvammaisen!

- Kehitysvammaisen on normaali normaalitilassaan, tyhmyys ei ole sinänsä tauti eikä aiheuta kipua. Reaktiivinen käytös on normaalia, kv reaktiot mahd. omansalaisia.
- Omalla suhtautumisella hoidettavaansa hän vie viestiä muille polilla, sairaalassa